



א' ב' על הפרשה פרשת נשא

לְעִילּוּי נִשְׁמַת
אֲבִי מֵוֶדִי
הַר"ר אהרן בן ר' יעקב זצ"ל
הב"ח

היה היה פעם גנב שהלך ביער והנה הוא רואה סוחר מעודן, ישן שנת ישרים ליד כרכרה הרתומה לשני סוסים. בלאט ניגש אל הסוס הראשון התיר את מוסרותיו צעד עמו כמה מאות מטרים בעובי היער וקשר אותו לעץ, חזר בחשש והחל להתיר את מוסרות הסוס השני והנה לפתע התעורר הסוחר וניגש אליו בתנועות מאיימות: **מה אתה עושה? מה זה אמור להיות? היכן הסוס השני?** אמר לו הגנב: תראה לפני שש שנים נגזר עלי לרדת מהשמים וליהפך לסוס ככפרה על עוונותי והנה הלילה תמו להם שש השנים והפכתי לאדם מן השורה... הסוחר נרעד כולו והתחלחל מהמחשבה שהוא עומד ממש לפני 'רוח' מעולם העליון... שאל אותו הסוחר: ומה שמך? השיב לו: יענק'ל. הסוחר הוציא שטר מכובד ואמר לו: **אוי יענק'ל** מן הסתם אתה לא יודע לאן תלך ואיך תחיה... קח לך את הכסף הזה שיהיה לך למחיה ראשונית... הגנב הלך מאושר, אך בטרם הספיק להתרחק שב הסוחר ועצר בעדו, ואמר לו "יענק'ל במטותא ממך עברת שש שנות יסורים, אנא תתנהג כראוי שלא תצטרך לחזור להיות סוס"... לאחר שלשה ימים הגיע הסוחר בעזרת סוסו הנותר אל היריד והנה הוא רואה סוס למכירה... אוי זה הרי הסוס שלו - הוא ניגש אל הסוס ואמר לו באזניו: **יענק'ליה יענק'ליה!** הרי התריתי בך, תראה איך כל כך מהר חזרת להיות סוס...
והנמשל מובן מאליו: אנו יורדים כעת מ"הר סיני", אחרי שבעה שבועות של הכנה, **במטותא מינייכו אל תחזרו כ"כ מהר להיות סוסים...** (ה שיבישעיר חומש)

ל איזה שבת פוקד על פי משה על עבודתו ומשאו אשר יעשה?
מ מה נותן הכהן לאשה לשתות לבדקה אם מעלה לסטות?
נ מי הקריב כל יום קרבן בחנוכת המזבח במשכן?
ס כיצד נקראת אשה שמעלה מעל באישה?
ע מה הייתה מתנת הנשיאים ששמה לעבודת הלויים?
פ כיצד גדל שערו של הנזיר שאותו לא מגלח ומסיר?
צ איך נקראות בתורה העגלות מתנת הנשיאים, שאינן מגולות?
ק מה הקריב לקרבנו נחשון למטה יהודה ביום הראשון?
ר אם נטמא נזיר בניזירותו מה יגלח ביום טהרתו?
ש מאיזה גיל הצטוו לפקוד את הבאים למשכן לעבוד?
ת מה חייב הנזיר לשמור שעל ראשו לא יעבור?

א מי היה ממונה על תפקידים של בני לוי במשמרתם?
ב כיצד בני קהת נשאו את כלי הקודש כשנסעו?
ג מה עשה הנזיר לשערו ביום מלאת ימי נזרו?
ד מאיזה שבת הביא הנשיא את קרבנו ביום העשירי?
ה מה עשה משה למשכן כל יום עד שהוכן והוקדש המקום?
ו המועל מעל מכל חטאת האדם מה יאמר טרם ישיב חומש ואשם?
ז את מי שלחו מתוך המחנה כדי שאת המקום לא יטמא?
ח מה הנזיר לא יכול מפרי הגפן לאכול?
ט באיזה מקרה האשה נקתה ונתברכה בזרע אף ששתתה?
י מהי ברכת הכהנים בכונת הלב לבניו של מקום אשר אהב?
כ מה בקטורת היתה מלאה ובקרבן הנשיאים הובאה?

"ברכת כהנים"
א [אָבוּא אֶלֶיךָ וּבִרְכָתֶיךָ]

א [על הפסוק בשיר השירים (ב ט):] "דומה דודי לצבי", אומר המדרש (במדבר רבה יא אות ב): מה הצבי הנה מקפץ מן מקום למקום ומגדר לגדר ומאילן לאילן ומספה לספה, כך הקדוש ברוך הוא מדלג ומקפץ מבית כנסת זו לבית כנסת זו, כל כך למה בשביל לברך את ישראל, שנאמר (שמות כ, כד): כָּל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אֶזְכֹּר אֶת שְׁמִי אָבוּא אֶלֶיךָ וּבִרְכָתֶיךָ.

ויתכן שההרגשה שנלמדת מהמדרש הזה: שגם אם אדם התפלל שחרית והתברך כבר בברכת כהנים, וכשהוא יוצא מהתפילה הוא מתעכב בחוץ עם חבריו, והרבה פעמים שומעים שמהיכל אחר מתחילים ברכת כהנים, שכדאי להיכנס להתברך שוב, שהרי גם הקב"ה כביכול עובר מהיכל להיכל לברך את עם ישראל באהבה.

"משגיח מן החלונות"

ובמד"ר פרשת נשא: הנה זה עומד אחר פתלנו, אלו פתי כנסיות ובתי מדרשות. משגיח מן החלונות, בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לאהרן ולבניו: כה תברכו וגו', אמרו ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, רבון העולמים, לפהנים את אומרך שברכנו אותנו, אין אנו צריכים אלא לברכותיך, ולהיותינו מתברכים מפיך, הןךא הוא דקתיב (דברים כו, טו): השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל. אמר להם הקדוש ברוך הוא אף על פי שאמרתי לפהנים שיהיו מברכין אתכם, עמהם אני עומד ומברך אתכם. לפיכך

הכהנים פורשים את פניהם, לומר שהקדוש ברוך הוא עומד אחרינו, ולקבץ הוא אומר: משגיח מן החלונות, מבין כתפותיהם של כהנים. מציץ מן התרכים, מבין אצבעותיהם של כהנים. ענה דודי ואמר לי (במדבר ו, כז): **ואני אברכם, ובמדור שיר השירים מובא: בברכה ה' וישמרך.**

מובא בפרשה שהקב"ה ציוה את אהרן ובניו שיברכו את בני ישראל, וכך כתוב בפסוק "דבר אל אהרן ואל בניו כה תברכו את בני ישראל".

ויש להבין – מדוע בחר הקב"ה דווקא בכהנים – בני אהרן שהם יברכו את בני ישראל, והרי ידוע שכל השפע שיוורד לעולם זה בזכות לומדי התורה וככל שאדם יותר קשור לתורה ולמצוות כך הוא מקודש יותר, וא"כ מן הראוי היה שהקב"ה ימסור את הברכה על עם ישראל דווקא לחכמי ישראל העוסקים בתורה ובמצוות בכל כוחם ומדוע מסרה דווקא לכהנים?

אלא מסביר הגאון ר' אהרן וואלקין הסבר נפלא: על פי מה שכתוב בגמ' (סוטה ל"ח) אמר ר' יהושע בן לוי "אין נותנים כוס של ברכה לברך אלא לטוב עין שנאמר "טוב עין הוא יבורך" אל תקרי יבורך אלא יברך, **וביאר המהרש"א** שהטעם שהברכה נתנה לטוב עין הוא משום שברכת המברך תועיל לפי גודל כוונת המברך {ולכן הנוסח בברכת כהנים הוא "לברך את עמו ישראל באהבה" בכוונה ובחפץ לב נמצאו למדים שהברכה מתקיימת כאשר היא ניתנת בעין טובה והמברך מעונין בכל ליבו בהצלחת המתברך.

ומעתה נוכל להבין – מדוע הקב"ה בחר דווקא בכהנים להיות המברכים את עם ישראל, שהרי ידוע שמקור פרנסתם של הכהנים הוא ממתנות כהונה שמקבלים מעם ישראל, וככל שתתרבה הברכה בתבואה של ישראל כן תתרבה התרומה והחלה והביכורים שהכהנים יקבלו.

וא"כ ודאי שהכהנים יברכו את עם ישראל בלב שלם בכוונה ובאהבה, ולכן בחר הקב"ה דווקא בכהנים שיברכו את עם ישראל, ולא בגדולי התורה.

ובנותן טעם להוסיף מהגר"א טורק שליט"א שסיפר ששאל את מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל מה הסוד שברכותיו מתקיימות? וענה לו שאם תברך באהבה ובלב אוהב מכל הלב, גם ברכותיך יתקיימו.

ידוע מהבריסקער רוב זצ"ל שהיה אומר שרבים מחפשים ברכות וכל מיני סגולות, בעוד שבכל יום ויום הקב"ה בא לברך את עמו ישראל באהבה דרך הכהנים, וכן ידוע שנשאר לנו שני דברים עם אותו עוצמה שהיה בבית המקדש וזה הוא הדלקת נר חנוכה שזה כמו המנורה שהיה במקדש וכן ברכת כהנים שזה בדיוק כמו במקדש.

ואפשר אולי לומר שכידוע המילה ברוך זה גם מלשון 'הברכה' דהיינו חיבור דבר עם דבר, וכשאדם מברך, המילה ברוך פירושה שהוא מתחבר עם בורא העולם, וא"כ ק"ו כשהקב"ה בא לברך את עמו ישראל באהבה שזהו חיבור בין הקב"ה לשומעים המתברכים.

ובמכרי קא אמניא שהיה איזה אברך שביקשו ממנו השכנים שיבוא לאסיפת שכנים לקראת הרחבת הבנין שרצו לתכנן שם, וכשיצא הפטיר אותו אברך שהיה זקוק להרחבה לא פחות מאותם השכנים שתכננו להרחיב ואולי אף יותר מהם, לבעל הבית שאירח את האסיפה, טוב! **אני רק יכול לחלום על הרחבה**, לא רואה מאיפה אני מביא את השקל הראשון בשביל לחלום על בניה, ובאמת הוא לא התערב כלל כל משך האסיפה, **אמר לו אותו שכן**, שמעו! יש לי חבר טוב שמאוד מצליח בחיים בכל תחום ששם הוא נמצא, ויום אחד פניתי אליו ושאלתי אותו תגלה לי מהו **סוד הצלחתך**??? ענה לי **"ברכת כהנים"**, אני משתדל לא לפספס ברכת כהנים ולכוון חזק כל משך הברכה שהם מברכים אותי, **בזה אני תולה את כל הצלחתי**.... אמר אותו שכן לאברך לך תנסה את זה, אולי מזה תבוא הישועה.

שמע אותו אברך את הדבר, עלה לביתו, ואיך שהוא נכנס הוא רואה שמונח דף על הריצפה, התכופף להרים אותו אולי זה גניזה, והנה מה הוא רואה: **ביאור על ברכת כהנים** שבנו הביא מהחידור!!! אותו אברך מספר שהוא הרגיש שממש שלחו ליה **"פתקא מן שמיא"**, כמובן שרץ ישר לשכנו להראות לו את הדף שהרגע הרים מהריצפה, וכמובן שגם שכינו לא יכול היה להכיל את ההתרגשות למראה עיניו...

סוף הסיפור היה שלא עברה שנה, ואותו שכן זכה להרחיב את דירתו בניסים ונפלאות כשהוא מרגיש את יד ההשגחה שמלווה אותו על כל צעד ושעל...

ב] בפרשת במדבר כתוב את המניין של הלווים מבן חודש ומעלה, וכאן **בפרשת נשא** יש את המניין מבן שלשים שנה ועד חמישים שנה, שזה המניין של הלווים שהיו ראויים לעבודה. **ושאל הגאון רבי מיכל פיינשטיין זצ"ל**, שאם עושים חשבון בשתי המניינים, יוצא שאצל בני גרשון שלשים וחמש אחוז היו מבני שלשים עד חמישים, ובבני קהת שלשים ושתים אחוזים, ובמשפחת מררי למעלה מחמישים אחוז שהיו מבני שלשים ועד חמישים, ומהו ההבדל הגדול בין בני גרשון וקהת לבני מררי. **וביאר** שבני מררי הם נשאו את הקרשים, שזה עבודה כבדה, ולכן כבר שלשים שנה קודם במצרים הקב"ה נתן להם יותר ילדים, כדי שכשיבנו את המשכן יהיו להם הרבה בנים בני שלשים ומעלה, שיוכלו לשאת את הקרשים. **ורואים מזה**, שאפילו בשעה שבני ישראל היו בשיעבוד מצרים ולא חשבו כלל על גאולה, הקב"ה כבר היה עסוק כביכול להכין מה שצריך בעת הגאולה. **וצריך ללמוד מזה** שתמיד צריך לבטוח בקב"ה ולחשוב שישועת ה' כהרף עין, ויתכן שהכל כבר מוכן לישועה. וכל מה שקורה בכל מצב זה לטובה.

ג] הקשר שבין הנשיאים לחג השבועות - הנשיאים נכתבים שוב ושוב ושוב, ללמדנו שאין זה אחד אחרי השני, אלא כל אחד מעצמו מביא את 'קרבונו' האישי, לא בתור נשיא נוסף. כן הוא הדבר בקבלת התורה. **כל אחד בפני עצמו מקבל את התורה בפני עצמו**. אכן קבלנו את התורה באחדות **"כאיש אחד בלב אחד"**, אבל לכל אחד יש את הקבלת התורה שלו. **מאי משמע קבלת התורה 'שלו'?** והביאור כי התורה ניתנה לכלל ישראל, אבל כל אחד בפני עצמו מקבל אותה כפי ההכנה שהוא מכין את עצמו ואת כליו לקבל בהם תורה. זהו סוד הלימוד בליל שבועות. לפני מתן תורה אני מכין את עצמי לקבל את התורה עוד מעט בזמן קריאת התורה. **איך הלימוד בלילה הוא ההכנה?** משל לאמא ששולחת דברי מאכל לבנה לישיבה, אם בשיחת הטלפון הבאה הבן מבקש: אמא זה היה כ"כ גישמאק אשמח לקבל עוד... האמא שמחה כל כך ומביאה לו עוד... אבל אם הוא אומר תודה רבה בשפה רפה, אז פעם הבאה אמא פחות שולחת... כן הוא הדבר, בליל שבועות, לומדים לילה שלם, ברציפות, מיט אזוי גישמאק, ואז מגיע הבוקר ואנחנו צועקים: **טאטע! ותן בליבנו להבין. התורה שלמדנו היתה כ"כ מתוקה תן לנו מזה עוד ועוד...**

(גליון הישיבישער'ר חומש להגר"ב נבנצאל שליט"א)